

Васлей ДАВЫДОВ-АНАТРИ:

«Маншăн кашни чăваш сыравши хаклă»

Василий Иванович Давыдов-Анатри ятне пĕтĕм чăваш тĕнчи пĕлет. Çитмĕл çул ёçлет вăл тăван литература қаçалăкĕнче. Çак хушăра 50 кĕнеке пичетлесе кăларчĕ, вăл сырнă сăвăсемпе чăваш композиторĕсем 500 ытла юрă кĕвĕлерĕç. Вĕсем хушшинче пĕччен, иккĕн, ансамбльпе тата хорпа юрлама сырнă произведенийсем пур. Композиторсене уйрăмах унăн туслăхпа юрату, Тăван çĕршив тата Шупашкар çинчен сырнă сăввисем килĕшеççĕ. Ку сăвăсенче поэт халăх пултарулăхĕнчи чи лайăх йăла-йĕркесене тытса пырат. Ёçри паттăрсене мухта-са юрлат. Çакна халăхра анлă сарăлнă юрăсенче лайăх туятпăр: «Çĕршивăм-анне», «Чечекленет çĕршивăм», «Çĕршив илемлĕ», «Мирпе туслăх юрри», «Кашмаш каччи», «Каçхи илем» т. ыт. те. Унăн сăввисене вырăс, украин, тутар, пăлхар, туркмен тата ытти халăхсен чĕлхисене куçарса кун çути кăтартнă.

«Кашни халăхăн, хайĕн историне кура, уйрăм сăн-сăпат, тум-эреш, сăвă-юрă. Этемлĕхе темĕн пысăкăш чечек сыххипе танлаштарсан, кашни халăх унта хайне евĕр пĕр чечек пулса кĕрет... Ёлĕкхи чăваш юрри «Çырмари юрă» пулнă. Хальхи юрă халăхпа пĕрле сырмаран ту çине улăхрĕ», – сырнă хай вăхăтĕнче Чăваш халăх поэчĕ Петĕр Хусанкай. Çырмаран – ту çине! Апла пулсан чăваш юррине сўллĕ ту çине хăпартнă чухне Василий Давыдов-Анатрин тўпи те калама çук пысăк пулнă.

Пулас сăвăç 1917 çулхи раштав уйăхĕн 26-мĕшĕнче Патăрьел районĕнчи Аслă Арапуçĕнче (хальхи Первомайскинче) вăтам хресчен кил-йышĕнче суралнă. Унăн ашшĕ-амăшĕ, ялти ытти çынсем пекех, хутла пĕлмен. Анчах та хайсен ачисене вĕрентес, пурнăç сўлĕ çине сирĕп тăратас ёмĕтпе пурăннă. Хайĕн ачалăхĕпе сăмрăклăхĕн сўлĕсем çинчен В.И.Давыдов-Анатри «Сатин кĕпе» автобиографилле повесĕнче тĕплĕн сырса кăтартнă. Āна поэт кĕçĕн сўлхи ачасем валли сырнă. Повесть пĕчĕк калавсенчен тăрат. Кашни калавĕнчех Аслă Арапуç ялĕ, школ ачисем, колхоз пурнăçĕнчен илнĕ пĕр-пĕр эпизод. Шкулта «Маяк» ятлă стена хаçачĕ кăларни, пĕрремĕш сăвă сырни, яла трактор килни, литературăри малтанхи юлташĕсем – çак пулăмсем пурте ун биографийĕпе сыхăннă.

Пёррехинче, каҗхине, Аслә Арапуҗ шукулне ялти комсомолецсемпе җамрәк-сен концертне Митта Ваҗлейё пырать. Часах ял-йыш ыйтнипе вәл сцена җине хәпарса тәрәт, хәйён сәввисене вуласа парать. Пурте тәвәллән алә җупаҗҗё.

«Концерт малалла пырать. Ялти җамрәксем пёрин хыҗҗән тепри сәвә, юптару вулама тытәнчёҗ. Манпа пёрле вёренекен Марине хәйён уҗа та илемлө сас-сипе «Вёлле хурчө – ылтән хурт» юрра шәрантарчө. Черет ман пата җитсен эпё Петёр Хусанкай җырна «Ирёк тимёрҗө» сәвва хавхаланса вуласа патәм:

Вәйлә кәкәрәм

Җәмәллән сывлать.

Хәнәхнә алләм

Пёрмаях шаккать...

Итлекенсене эпё сәвә вулани кәмәла кайрё пулас, вёсем хыптән алә җупса ячөҗ.

Концерт вёҗленсен Митта Ваҗлейё мана хәй патне чёнсе илчө те:

– Маттур эсё, Ваҗлей шәлләм, пултаратән. Кун җинчен, Шупашкара җитсен, Хусанкай хәйне каласа паратәп ёнтө, – терө. Җапла вёҗлет җак кёнекери «Сәвә юрә янәрәт» калавне автор.

«Чун хёлхемө» калавра вара Василий Давыдов-Анатри литературәри хәйён пёрремөш утәмне җырса кәтартнә:

«Митта Ваҗлейён шәллөсем Петёрпе Иван, Яккупа Микула, Санюк йәмәкө – пурте ман туссем пулнә... Митта Ваҗлейён Якку ятлә шәллө манпа пёрле вёренетчө. Вәл, пиччөшө пекех, сәвәсем хайлатчө. Вәл җырна йөркөсем шәрҗа пек пулса пыратчөҗ. Шкулта пире асәрхарөҗ пулас, «Маяк» ятлә стена хаҗачө кәларма суиларөҗ. Якку – сәвәҗ, эпё – художник, Иван – җыравҗа. Хаҗат уйәхра пёрре тухатчө. Илемлө, лайәх кәлараттәмәрәна. Пёррехинче эпё те, Яккуран курса, җуркунне җинчен җөрөпе сәвә хайларәм:

Җүлте, тупере

Сар хөвел хөртет.

Умра – җуркунне,

Шур юр ирёлет...

Сәвә аван пек туйәнчө. Әна хам тантәшсене, шукул ачисене, кәтартрәм. Сәвва вёсем те килөштерчөҗ, стена хаҗатне пама хушрөҗ. Ку вәл ман малтанхи чун хёлхемө пулчө пулас. Җав хёлхеме сүнме памарәм вара. Эпё тәван чёлхене, тәван литературәна ачаран пите юрататтам. Константин Ивановпа Җөҗпөл Мишши, Петёр Хусанкайпа Митта Ваҗлейё, Уйәп Мишшипе Илле Тукташ, Яков Ухсайпа Нестер Янкас тата ытти поэтсем җырнисене каҗса кайса вулаттам, вёсем майлә җырма тәрәшаттам. Ача чухне мөн чухлө хут вараламан пулө! Малтан мөн җырни пурте кәмәла кайнән туйәнатчө. Пурәна киле сәвәсене районта, Шупашкарта тухса тәракан хаҗат-журналсен редакцийёсене яма пуҗларәм. Анчах пур җөртен те: «Сәввусем пиҗсе җитмен, пичетлеме пултараймастпәр», – тесе җырна җырусем килетчөҗ. Мөн чухлө хуйхәрман, мөн чухлө кулянман пулө эпё җакәншән. Анчах ним тума та җук: каллех хут варалама, сәвә җырма ларатән.

Пёрре эпё, хам җырна сәвәсене пухса, районта тухса тәракан «Коммунар» хаҗат редакцине илсе кайрәм. Редакцине ёҗлекенсем мана әшшән йышәнчөҗ. Хаҗат редакторө Петр Афанасьевич Җданкин мана хәй җумне лартрө те эп җырна сәвәсене вулама пуҗларө, хәй кашни сәвва вуламассерен вәрәммән сывласа илет. Эпё Петр Афанасьевич мөн каласса чун-чөререн көтсе ларатәп. Юпашкинчен редактор:

– Вәтәр сәвә вуласа тухрәм акә, хаҗата яма юрәхлине вара пёрре те тупаймарәм, – терө те мана сәвә җинчен әнлантарса пама пуҗларө.

Әшә сәмах, вёрендсе каланә сәмах усәллә пулчө ахәр. Эпө, киле таврәнса-нах, хутпа кәранташ илтөм те каллех сәвә җырма лартәм. Пуҗа темле шухәш та пырса көрет. Көркунне җинчен те, хёлле җинчен те, пурин җинчен те җырас клиет. Йөри-тавра җаврәнса пәхрәм та – куҗ умне җуллахи илемлө кун тухса тәчө.

Хёрĕ ёс вăхăчĕ. ăавантах редактор хама: «Ху лайăх туйса, пĕлсе тăракан ёс ăинчен ăырмалла», – тени аса кичĕ. Эпĕ ăул-лахи ял ăинчен ăырма шутларăм.

Нумай тертлентăм, темле те ăырса пăхрăм, анчах ăавă хама пĕрре те ăыр-лахтармасть. Юлашкинчен ăапах та вăл картине ларнă пек туйăнчĕ. Ăна темиşe хут вуласа тухнă хыçăн «ăул-лахи илем» ят патăм. Тепĕр кунне каллех редакции чупатăп. ăавă каллех Петр Афанасьевич Жданкин аппине лекрĕ. Вăл ăна хăвăрт вуласа тухрĕ те:

– Ну, Васлей, ку ăавва эсĕ тăрăшарах ăырнă пек туйăнат. Ăна хаçатра пичетле-ме те юрат пулĕ, – тесе хавхалантарчĕ.

Чăнах та, пĕр-ик кунтан манăн «ăул-лахи илем» ăапăнса та тухрĕ:

Хаваслă вăхăт
Чуна хыпалать,
Ман кăмăла
Уя хăвалать...

Хаçатра ман ăавă пичетленнĕ! Утмăл йĕрке! Ниçта кайса кĕме пĕлместĕп. ăавва пурне те вулаттарас килет. ăапла пулмасăр, ара, вăл ман малтанхи чун хĕлхемĕ вĕт!»

Ялти ăичĕ ăул вĕренмелли шула пĕтернĕ хыçăн ăамрăк ăавăша Шупашкарти хаçат шулне вĕренме ярасăĕ. Хăйне мăшăр ăунат хушăн туят вăл: вĕрен, тăрăш, кĕреш – пурнăс мĕнле пуласси пĕтĕмпех хăвăнтан килет.

«Хаçат шулĕнче литература кружокĕ ёслеме пуçларĕ. Кружок занятийёсенче хамăр тантăшсен, ăамрăк ăавăссен – Порфирий Лукояновăн, Сергей Прокопьевăн, Прокопий Сатурăн – ăаввисене итлетпĕр, тишкерсе тухатпăр. Литература кружокне паллă поэтсем, тăван чĕлхе ăстисем Илле Тукташ, Иван Ивник, Уйăп Мишши, Яков Ухсай, Александр Кăлкан, Максим Ястран хăнана пырасăĕ, пире хăйсен ăаввисене вуласа ăавăнтараçĕ.

Шупашкарта чĕрем хĕлхемĕ татах та вăйлăрах ялкăшма пуçларĕ. ăамрăклăх, ăенĕ пурнăс, ăенĕ самана ăавă-юрă хыв-

ма ыйтат. Эпĕ «Колхоз хĕрĕ» ятлă ăавă ăыртăм, ăна литература кружокĕнче хамăн тус-юлташсене, ăамрăк поэтсене вуласа патăм», – хăйĕн ăамрăклăхĕне малалла паллаштарат вăл «Сатин кĕпе» повесри «Тăван хуламăрта» калавра.

1940-1941 ăулсенче В.И.Давыдов-Анатри Хĕрлĕ ăарта хĕсметре пулнă. Ун-тан таврăнсан вăл Первомайски районĕнчи «Коммунар» хаçат редакцийĕнче ёслет. Малтан хаçатăн яваплă секретарĕ, кайран редактор пулат. ăавăсем те ăырат, витемлĕ ăанарсем тума чăваш халăх ăамахлăхĕнчен, ытти поэтсенчен вĕренсе пырат. Халăх юррисен кĕвви-семми илтĕнет унăн хайлавёсенче. 1942 ăулта ăырнă «ăĕршывăмăр-анне» ăавăра та ăакă туйăмлă палăрат.

Вăхăтсем хăрушă, эй, атте-анне,
Хаяр тăшмансем тăсрĕс ăаннине.
Маттур качăсем, хастар сар хĕрсем,
Тухар ăапăсма пурте пĕрлешсе.

Редакторта ёсленĕ чухне Василий Иванович хаçат ёсне ялти корреспондентсене ытларах та ытларах явăçтарма тăрăшат. ăакна ăирĕплетме унăн «Юлташсемпе юнашар» кĕнекинче пичетленнĕ «ăавă хăвачĕ» асаилĕпе те паллаштарас терĕмĕр.

«1943 ăулхи кĕркунне пирĕн пата Первомайски районĕнчи «Коммунар» хаçат редакции пĕр ватă, сухаллă, тип-шĕмрех ăын пырса кĕчĕ... Вăл мана хăйĕн ăаввисене тыттарчĕ.

– Эпĕ леш Кашкăр Микули-ха, ăĕрпĕ-ел чăвашĕ, – терĕ. – Фашистсене питле-кен ăавăсем ăыртăм. Вёсене «Коммунар» хаçатра пичетлеме май ăук-ши?

Чылайччен калаçса лартăмăр.

– Микула тĕте, ман сана редакципе типографинче, ВЛКСМ райкомĕнче ёсле-кен юлташсемпе тĕл пултарас килет. Вёсене ху ăинчен каласа парсан, ăак ăенĕ ăаввăсемпе паллаштарсан аван пулĕччĕ. Килĕшетĕн-и? – терĕм.

– Тархасшăн. Ку вăл маншăн пите те кирлĕ, – терĕ Николай Григорьевич.

Тёл пулу җав тери лайах иртрё.
Кашкәр Микули хайён саввисене вуласа
пётёрнё хыҗҗан җапла каларё: «Эпё
җамрақ сын мар ёнтё. Темиҗе вәрҗә ин-
кекне курнә, тўснё сын. Хальхи Отече-
ственнай вәрҗә – халәх вәрҗи. Фашистсем
пире нихәсан та хайсен җурисем туса хура-
яс җук, – терё те тепёр хут хайён «Тёп пултәр
фашист» саввине вулама пуҗларё:

Җап фашиста ураран,
Вәл малалла ан уттәр.

Хайён юнлә урипе

Пирён җёре ан пуҗтәр...

Җап фашиста пуҗәнчен,

Арпа пултәр, салантәр.

Усал фашист йәхәнчен

Этем чунё ан юлтәр...

Җак сәвә пурин кәмәлне те кайрё.

Тёл пулава пынә сынсем уншән ватә
сынна, Кашкәр Микулине, пётём чун-
чёререн тав турёҗ.

Эпир «Тёп пултәр фашист» савва
1943 җулхи ноябрён 7-мёшёнче Октябрь
уявё ячёпе тухнә «Коммунар» хаҗатра пи-
четлесе кәлартәмәр. Җапла пуҗланчё
«Тёп пултәр фашист» саввән кун-җулё,
җапла саланчё вәл халәх хушшине. Тис-
кер тәшман хёҗ-пәшалёнчен темиҗе хут
хәватләрах, җивёчрех пулчё вәл. Әна
халь пирён кашни шул ачи пёлет».

Вәхәт нумай та иртмөст, В.И.Давы-
дов-Анатри тәван районпа сыв пулла-
шаты те Шупашкара куҗса килет. Вәл
калlex юлташёсен ытамёнче. Самани
йывәр пулин те куллен-кун тенё пекех
сәвәҗсемпе, композиторсемпе, артист-
семпе тёл пулат. Җўлерех асәннә кёне-
кери «Ёҗри тусәм-юлташәм» асаилўпе
паллашар-ха.

«1943 җулта мана Шупашкара КПСС
обкомне ёҗлеме куҗарчёҗ. Җав җулсенче
эпё Герман Степанович Лебедевпа час-
часах тёл пулаттәм. Яланах литературә-
па искусство җинчен, җаваш савви-юрри-
сем җинчен каласаттәмәр. Пёррехинче
эпё әна хамән саввәмсене вуласа патәм.

– Җак «Шап-шурә иккен җырла җеҗки-

сем» тәрәх юрә җырма май пур пек туйә-
наты, – терё мана Герман Степанович.
Вәл әна җавантах хай блокнотё җине җыр-
са илчё. Нумай та вәхәт иртмерё, компо-
зитор мана җав савва юрра хывни җин-
чен пёлтерчё, әна итлеме каҗхине хай
патне пыма ыйтрё.

Эпё ун хваттерне хамәр каласса
таталнә вәхәт тёлне җитрём. Герман Сте-
пановичпа Анастасия Львовна питё сав-
әнәҗлә. Вёсен ывәл ача җуралнә иккен.

– Хәна килнине пирён сәпкари ача
Юрий те сисет-мён. Ав епле хавас, кул-
са җеҗ выртаты, – терё мана Герман Сте-
панович. Вәл җавантах пианино умне
ларчё те хай җырна җёнё юррән кёввине
калама пуҗларё. Эпё ман сәвә тәрәх ком-
позитор кёвёленё юрра пёрремёш хут
илтетёп. Хам савәннипе җав тери хумха-
натәп. Юрә хайён илемлё, җепёҗ кёвви-
пе мана тыткәна илчё.

– Ку юрә хама та кәмәла каяты. Җап-
ла, малашне те пёрле ёҗлер, хамәр сывә
чухне тәван халәха җёнё юрәсем парне-
лер, – терё Герман Степанович.

Кун хыҗҗан кун, җул хыҗҗан җул иртрё.
Пёр канмалли кун пирён пата Герман
Степанович пычё.

– Эпё кунта паян ятарласах Настяпа
килтём. Пысәк ёҗ пур. Мирпе тусләх җин-
чен юрә җырмалла, – терё вәл мана.

Каярахпа эпё композитор ыйтнипе
«Эпир миршён» ятлә сәвә җыртәм. Әна
Герман Степановича вуласа патәм. Сәвә
ун кәмәлне кайрё пулас. Вәл әна часрах
юрра хыврё.

Герман Степанович Лебедевпа
пёрле ёҗлеме питех те лайахчё. Вәл яла-
нах ыра, кирлё канашсем паратчё. Эпир
пёр-пёрне вәтәр пилёк җул ытла пёлнё,
пёрле килёштерсе, туслән ёҗленё. Эп ун
сәпайләхәнчен, ёҗченлөхәнчен яланах
тёлёнөттём.

Пултаруллә композиторпа җапла ну-
май җул хушши алла-алпән ёҗлесе хёрөх
ытла юрә, виҗё сюита җыртәмәр.

Герман Степанович җинчен ырапа ка-

ламалли сăмахсем нумай. Хăш-пĕр ҫынсем юрă ҫыраси ҫамăл еҫ тесе шутласҫĕ. Анчах та вĕсем йăнăшаҫҫĕ. Лайăх юрă ҫыраси питех те йывăр еҫ.

Кун ҫинчен Герман Степанович:

– Юрă вăл ҫунатлă пулмалла, ҫынсен чĕринче яланах ыра, ашă туйăм ҫуратмалла. Начар юрăн ёмĕрĕ кĕске. Вăл халăх хушине ҫитеймесĕрех вилет. Юрра халăх кăмăлласа йышăнни композиторшăн та, поэтшăн та пысăк савăнăҫ, – тетчĕ.

Эпĕ Герман Степановичпа пĕрле ҫуман ларса юрă валли ҫырна саввăмсене мĕн чухлĕ тўрлетмен-ши, мĕн чухлĕ юсаман-ши? Кашни йĕркере юрланакан, янăракан, шухăша лайăх уҫса паракан сăмахсем, тĕрĕс пусăмсем, тулли рифмăсем пулччăр тенĕ. Ку ҫеҫ те мар, савă пирки хамăр юлташсен, поэтсен, композиторсен шухăш-кăмăлне пĕлме тăрăшаттăмăр».

В.И.Давыдов-Анатри Чăваш халăх поэчĕ Петĕр Хусанкайăн ыра ятне мĕн ачаранах чĕрере тытнă. Ялти шкулта вĕреннĕ чухнех вăл ҫырна савăсене юратса вуланă, халăх умĕнче пăхмасăр тухса каланă. 1940 ҫулта Хĕрлĕ Ҫарта хĕсметре тăна чухнех пĕр-пĕрин патне ҫырусем ҫўретнĕ. Эпĕ тўрех ҫапла калама пултаратăп: «Мана Митта Васлейёпе Петĕр Хусанкай литература ҫулĕ ҫине тăратрĕҫ», – ҫырна каярахпа Василий Иванович.

Кунтах «Юлташсемпе юнашар» кĕнекери «Тăван позин мухтавĕ» сыпăкри йĕркесемпе те паллаштарас килет.

«Аслă Отечественнăй вăрҫă хыҫҫăн, Шупашкара таврăнсан, Петр Петрович ман пата хваттере пычĕ. Эпĕ апа хамăн ҫенĕ савăсене вуласа патăм. Ун чухне поэт мана ҫав тери усăллă канашсем пачĕ.

– Эс ҫырна ҫак савăсене вырăсла куҫарса пăхам-ха, мĕн пулĕ, – терĕ мана Петр Петрович. Нумай та вăхăт иртмерĕ, вăл манăн «Ҫенĕ ёмĕт», «Ҫутă хĕҫ» савăсене вырăсла куҫарчĕ. Эпĕ тĕлĕнтĕм: поэт чăвашларан куҫарнă

савăсене виҫине, шухăшне лайăх упраса хăварнă. Ку мана питех те савăнтарчĕ».

Апла пулсан В.И.Давыдов-Анатри саввисене чи малтан вырăсла куҫараканĕ Петĕр Хусанкай пулнă!

1945-1947 ҫулсенче В.И.Давыдов-Анатри Чăваш АССР Министрсен Советĕ ҫумĕнче радиоинформаци комитетĕнче литературăпа драма передачисен редакторĕнче ёҫленĕ. 1947-1948 ҫулсенче вăл «Коммунизм ялавĕ» хаҫат редакцийĕн районта ёҫлекен корреспондентчĕ пулнă. Ун хыҫҫăн каллех радиоинформаци комитетне ёҫлеме куҫнă, унта тĕп редактор ёҫсене туса пынă. 1947-1948 ҫулсенче поэт Шупашкарта учительсем хатĕрлекен институтра вĕреннĕ. Унтан вĕренсе тухнă хыҫҫăн КПСС Чăваш обкомĕн пропагандăпа агитаци пайĕн пичет секторĕн инструкторĕнче, Чăваш кĕнеке издательствин аслă редакторĕнче ёҫленĕ. 1958 ҫулта апа СССР Писательсен союзне илнĕ. 1959 ҫултанпа вăл – писатель-профессионал.

1951 ҫулта поэтăн «Ҫамрăк ару» ятлă пĕрремĕш кĕнеки пичетленсе тухать. Ку кĕнекене ача-пăча юрисемпе саввисем кĕнĕ. 1956 ҫулта «Пĕчĕк туссем» (ачасем валли ҫырна савăсем) тата «Ял ҫенелет» (пĕчĕк ҫеҫ очерк) кĕнекисем кун ҫути кураҫҫĕ. Поэт саввисем хаҫат-журналсенче, юрă сăмахёсем тĕрлĕ юрă кĕнекисенче ҫапăнса пыраҫҫĕ.

Калас пулат, В.И.Давыдов-Анатри литература ҫулĕ яланах яп-яка та тум-хахсăр пулман. Унăн Аслă Елчĕк ҫинчен ҫырна «Ял ҫенелет» кĕнекине Леонид Агаков писатель хаҫатра хытă критиклет. Стихван Шавлы поэт «Поэт ҫунĕ ҫунатлă пулмалла» статьяра (Ялав, 1957, 12№) «Ҫамрăк арупа» «Пĕчĕк туссем» кĕнекесенчи савă-юрăсене тишкерет. «Пĕлмен куҫпа пăхсан Давыдов халăх савви-юринчен нумай вĕренет пек, анчах та ку апла мар ҫав, вăл халăх юри майлă анчах ҫырат ҫав, кăшт-кашт перопа тĕккелет, «ҫенеткелет» вăл вĕсене, анчах та

не, вӱрӱсене, ёскё-сикёпе иртёхекенсе-не питлет.

– Тӱван сёршывама, тӱван чӱваш халӱхне юратнӱ туйӱм, ёмёт-тёллевсем, чун-чёре хёлхемё манӱн пётёмпех сӱввӱм-юрӱмра, – тет мухтвлӱ та хисеплӱ поэтӱмӱр. – Маншӱн та кашни чӱваш сыравси хаклӱ. Эпё паян кун ватӱ поэтсенчен пёри. Чӱваш литературинче нумай ырӱ ёс турӱм тесе мухтанма пул-тараймастӱп. Сапах та Сут сӱнталӱк - Турӱмӱр мён пӱрнине пётёмпех тӱван халӱхӱмӱра парассишён тӱрӱшрӱм. Хама аслӱ сыравсӱсем яланах пулӱшса пынине асра тытса тӱван литературӱри шӱллӱмсемпе йӱмӱксене пёрмай сывӱх курса пурӱнтӱм, вёсене литературӱн сӱмӱл мар сӱлёнче кирек мёнле лару-тӱрура та ӱшӱ сӱмах калама тӱрӱшрӱм. Сунат сарса пысӱк вёсёве тухма вӱхӱт ситсен Геннадий Айхине, Михаил Сени-эле, Петёр Ялгире, Николай Теветкеле, Раиса Сарпине, Денис Гордеева, Генна-

дий Юмартӱ, Николай Исмукова, Сергей Юшкова, Аристарх Дмитриева, Александр Тимбая, Николай Кушманова тата ытти сыравсӱсене писательсен союзне кёме ре-комендаци патӱм. Асӱннӱ юлташсем ман-шанӱса ёсӱпе тӱрре кӱларса пыни мана сав-ӱнма та, мухтанма та ирӱк парать...

Чӱваш литературипе культурине ата-лантарас ёсри ситёнсёмшён В.И.Давы-дов-Анатрие Чӱваш халӱх поэчӱ ятне, РФ тата ЧР культурӱн тава тивёслӱ ёсченӱ ятне панӱ. Вӱл Шупашкар хулин хисеплӱ гражданинӱ, Халӱхсен Туслӱхён орден-не, медальсем илме тивёслӱ пулнӱ. Поэт республикӱри сӱмрӱксен пёрремёш фе-стивалён лауреачӱ. ӱна Митта Васлейӱ ячёллӱ преми парса чыс тунӱ.

Эпир хаклӱ поэтӱмӱра юбилей ячӱ-пе чёререн саламлатпӱр, сирӱп сывлӱх, хавхалану, сёнӱ юрӱсем сӱрма иксёлми вӱй-хал сунатпӱр.

**Герман ЖЕЛТУХИН,
Афиноген КУЗЬМИН**